

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
11 Пж 2137/20
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Милице Милановић Траиловић, председника већа, судије Данијеле Дукић и судије Снежане Илић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Привредно друштво за производњу, трговину и услуге "Дина печурка" д.о.о. Падинска Скела, ул. Зрењанински пут бб, кога заступа пуномоћник Данило Николић, адвокат из Београда, против тужених: 1. Јавно предузеће Електропривреда Србије Београд, ул. Балканска бр. 13 и 2. Оператор дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд, ул. Масарикова бр. 1-3, ради утврђења и чинидбе, вредност предмета спора 9.999,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 32 П 3362/19 од 04.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 32 П 3362/19 од 04.12.2019. године у ставу I, II и V изреке.

II УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 32 П 3362/19 од 04.12.2019. године у ставу III изреке и у том делу предмет се **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 32 П 3362/19 од 04.12.2019. године у ставу I изреке одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да због неиспуњености законом прописаних услова не постоји право друготуженог за одјаву тужиоца –потрошача и престанак статуса потрошача, ЕД бр. 98532940, скидањем уређаја бр. 149084, као и да нису испуњени законом прописани услови за престанак уговора о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем бр. 18-01-22191/2-2016, закљученог између тужиоца и првотуженог Јавно предузеће Електропривреда Србије Београд, као недозвољена. У ставу II одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе првотужени да настави са продајом електричне енергије тужиоцу. У ставу III одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе друготужени да настави са испоруком електричне енергије тужиоцу. У ставу IV изреке одбачен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере којим је тражио да се наложи првотуженом да настави са продајом електричне енергије тужиоцу по уговору о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем закљученим између тужиоца и првотуженог. У ставу V изреке обавезан је тужилац да првотуженом накнади трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући првостепену пресуду у ставу I, II, III и V изреке из свих законом предвиђених разлога, па у жалби наводи да је након искључења тужиоца са система дана 06.10.2015. године тужилац регулисао дуг који је имао према првотуженом и да је платио све трошкове поновног прикључења на систем, па према наводима жалбе не може бити речи о самовласном прикључењу тужиоца. Наводи да је погрешан закључак првостепеног суда да није дошло до престанка уговорног односа између тужиоца и првотуженог те да првотужени није пасивно легитимисан јер је искључењем тужиоца са система уговор о продаји електричне енергије са првотуженим престао по сили закона. Тужилац у жалби оспорава одлуку којом је одбачена тужба у односу на друготуженог, указујући да се не ради о утврђењу чињенице већ о утврђењу непостојања права друготуженог на такво поступање због неиспуњености законских услова. Тужилац наводи да је у току поступка доказао да је у свему на законом предвиђен начин прикључен на систем и да има закључен уговор о продаји електричне енергије са првотуженим, по ком уговору му је првотужени испостављао рачуне за електричну енергију, које је тужилац све време уредно плаћао, а платио је и поновно прикључење на систем након првобитно извршеног искључења. На основу изнетог тужилац у жалби предлаже да Привредни апелациони суд преиначи побијану пресуду и усвоји тужбени захтев тужиоца или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца неоснована у делу којим се првостепена пресуда побија у ставовима I, II и V изреке, док је жалба тужиоца основана у делу којим се побија првостепена одлука у ставу III изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на друготуженог.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 1-3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Првостепена пресуда захваћена је битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку III изреке у ком је одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на друготуженог јер у том делу нису дати јасни разлози за одлуку, а дати разлози су противречни.

Предмет тужбеног захтева је да се утврди да због неиспуњености законом прописаних услова не постоји право друготуженог за одјаву тужиоца –потрошача и престанак статуса потрошача, као и да нису испуњени законом прописани услови за престанак уговора о продаји електричне енергије, обавезивање првотуженог да настави са продајом електричне енергије и обавезивање друготуженог да настави са испоруком електричне енергије. У поднетој тужби тужилац је тражио и одређивање привремене мере у односу на оба тужена и то налагање првотуженом да настави са продајом електричне енергије по Уговору, закљученом између тужиоца и првотуженог, налагање друготуженом да тужиоца прикључи на систем снабдевања електричном енергијом, врати бројило и настави са испоруком електричне енергије. Првостепени суд је својим решењем II 3362/2019 од 21.06.2019. године одредио привремену меру са наведеном садржином и одредио да иста има трајати до правноснажног окончања овог поступка. Друготужени је поступио по одређеној привременој мери и прикључио је тужиоца на систем снабдевања електричном енергијом. По жалби првотуженог, наведена мера укинута је решењем Привредног апелационог суда Пж 4245/19 од 24.07.2019. године у односу на првотуженог. Како друготужени није изјавио жалбу, наведена привремена мера и даље је на снази у односу на друготуженог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је пријављен на електродистрибутивну мрежу дана 10.01.2005. године, по основу закљученог уговора са првотуженим о гарантованом снабдевању. Тужилац је изгубио право на гарантовано снабдевање 01.07.2015. године, након чега је са првотуженим закључио уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем дана 28.05.2016. године. Предмет овог (новог) уговора је продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем на местима примопредаје (мерно место које је предмет тужбеног захтева) и у уговору је предвиђено да је крајњи купац дужан да своје неизмирене обавезе по основу гарантованог снабдевања регулише најкасније до 30.06.2016. године, а у супротном уговор престаје да важи и снабдевач упућује захтев оператору дистрибутивног система да крајњем купцу обустави испоруку електричне енергије. На основу картице потрошача првотуженог за период од 01.01.2014. године до 30.06.2019. године, за испоручену електричну енергију, утврђено је да тужилац дугује првотуженом износ од 126.655,92 динара који се односи на дуг из маја 2019. године, а датум плаћања је 28.06.2019. године.

Тужилац је био искључен са система дана 29.10.2015. године због неизмираних обавеза по уговору о гарантованом снабдевању у износу од 998.619,61 динара. Тужиоцу је од стране друготуженог испостављен авансни рачун од 12.10.2015. године за поновно прикључење објекта у ул. Зрењанински пут бб, у износу од 28.856,52 динара. Првотужени је у свом допису упућеном друготуженом дана 29.10.2015. године обавестио друготуженог да је са тужиоцем постигнут договор у вези са измирењем дуга (због ког је извршено искључење) те да се тужилац не искључује са система. Контролори друготуженог извршили су контролу мерног места које користи тужилац дана 17.10.2018. године, којом приликом су утврдили неовлашћену потрошњу електричне енергије, односно самовласно прикључење на електричном бројилу бр. 98532940. Друготужени је издао тужиоцу рачун за неовлашћену потрошњу, утврђену приликом контроле, за период од 17.04.2018. године до 17.10.2018. године у укупном износу од 4.142.761,24 динара. Тужилац је изјавио приговор на наведени рачун, указујући да се није самовласно прикључио на бројило већ је прикључен од стране овлашћеног лица друготуженог, који приговор је одбијен уз образложење да нема доказа да је прикључење на мрежу извршило овлашћено лице друготуженог. Друготужени је након наведене контроле извршене дана 17.10.2018. године искључио тужиоца са система дана 18.06.2019. године на тај начин што је скинуо бројило тужиоца. Као разлог искључења наведено је неовлашћено коришћење електричне енергије након обуставе испоруке електричне енергије (извршене 2015. године), односно самовласно прикључење – оштећење пломбе оператора система, струјни редуктори оштећени.

Правилно је првостепени суд у ставу I изреке одбацио тужбу тужиоца да се утврди да због неиспуњености законом прописаних услова не постоји право друготуженог за одјаву тужиоца скидањем уређаја и да не постоје прописани услови за престанак уговора о продаји електричне енергије, закљученог између тужиоца и првотуженог. Правилан је закључак првостепеног суда да је тужба са тако постављеним захтевом недозвољена у смислу одредбе чл. 194. став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да се тужбом за утврђење може тражити да се утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, из чега произлази да предмет тужбе за утврђење не могу бити чињенице. Неоснован је жалбени навод тужиоца да предмет тужбеног захтева није утврђење чињенице већ утврђење непостојања права друготуженог да изврши искључење тужиоца са система. Тужилац је тужбом тражио да се утврди да не постоје законом прописани услови за описано поступање друготуженог-за одјаву тужиоца и престанак статуса потрошача, те

за престанак уговора о продаји електричне енергије, из чега произлази да је предмет захтева за утврђење негативна чињеница, како то правилно закључује и првостепени суд, па је таква тужба тужиоца недозвољена.

Правилна је и одлука првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на првотуженог Електропривреда Србије, којим је тужилац тражио да се обавезе првотужени да настави са продајом електричне енергије тужиоцу. Основан је жалбени навод тужиоца да у случају искључења корисника са система уговор о продаји електричне енергије престаје по сили закона, у складу са одредбом чл. 204 Закона о енергетици. У том смислу погрешан је закључак првостепеног суда да је након искључења тужиоца са система уговор о продаји електричне енергије, закључен између тужиоца и првотуженог, и даље на снази. Међутим, правилан је закључак првостепеног суда да првотужени није пасивно легитимисан, али из других разлога у односу на разлоге које наводи првостепени суд. Првотужени није пасивно легитимисан јер је радњу искључења предузео друготужени, у домену својих законских овлашћења, због неовлашћене потрошње електричне енергије, у ком случају уговор о продаји престаје по сили закона у смислу одредбе чл. 204. став 2. Закона о енергетици. Искључење са система по налогу првотуженог као снабдевача врши се само у случају неиспуњења обавеза по уговору о снабдевању (због неплаћања), у складу са одредбом чл. 204 ст. 1 тач. 1 у вези одредбе чл. 201 ст. 1 тач. 4 Закона о енергетици. Сходно изнетом, првотужени није предузео радњу искључења тужиоца са система, нити је ова радња предузета по његовом налогу, па првотужени није пасивно легитимисан у овом спору.

У случају када друготужени искључи корисника са система због неовлашћене потрошње, првотужени као снабдевач не може се обавезати да истом кориснику и даље продаје електричну енергију по уговору, јер тај уговор по сили закона престаје да буде на снази. Уколико би се у овом поступку утврдило да у конкретном случају није било неовлашћене потрошње, односно самовласног прикључења тужиоца, уговор о продаји електричне енергије био би оснажен и првотужени би наставио са продајом електричне енергије тужиоцу по том уговору. Сходно наведеном правилно је одбијен тужбени захтев у односу на првотуженог.

Како је правилно одбијен тужбени захтев у односу на првотуженог, те како је првотужени у целости успео у спору, то је правилна и одлука о трошковима поступка којом је обавезан тужилац да првотуженом накнади трошкове поступка, у складу са одредбом чл. 153 ст. 1 Закона о парничном поступку. Тужилац у жалби грешком наводи да побија став IV изреке првостепене пресуде (одлука о привременој мери) уместо став V изреке којим је одлучено о трошковима, али из садржине жалбених навода недвосмислено произлази да се побија само одлука о трошковима поступка, а не одлука о привременој мери (за коју је тужилац на последњем одржаном рочишту истакао да више нема правни интерес за исту јер је та мера на снази у односу на друготуженог).

На основу изнетог одлучено је као у ставу I изреке, применом одредбе чл. 390 Закона о парничном поступку.

С друге стране, одлука првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев у односу на друготуженог не може се за сада испитати. У овом делу одлуке првостепени суд не даје јасне разлоге о битним чињеницама. У образложењу првостепеног суда у овом делу наводи се да у овој фази поступка суд не може да утврди да је тужиоцу неосновано искључена електрична енергија, те да тужилац није предложио вештачење на околност да ли је на ЕД броју тужиоца дошло до неовлашћеног коришћења енергије или није, услед чега је одбијен тужбени захтев тужиоца у том делу. Такав закључак првостепеног суда не може се за сада прихватити као правилан. Наиме, првостепени

суд утврђује да је тужилац иницијално пријављен на мрежу дана 10.01.2005. године по систему гарантованог снабдевања, те да је крајем исте године искључен са система због неплаћеног дуга према овде првотуженом. Као разлог поновног искључења тужиоца извршеног дана 18.06.2019. године, а које је предмет оспоравања у овом поступку, наведена је неовлашћена потрошња електричне енергије и то неовлашћена потрошња у виду коришћења електричне енергије након обуставе испоруке електричне енергије, у смислу одредбе чл. 198. тачка 3 Закона о енергетици (Сл.гласник РС бр. 145/14 и 95/18) који је важио у време овог искључења. Дакле, друготужени је 2019. године искључио тужиоца са система због неовлашћене потрошње електричне енергије у виду коришћења електричне енергије након извршене обуставе испоруке из 2015. године. Такав закључак првостепеног суда супротан је изведеним доказима и то авансном рачуну издатом од стране друготуженог на име поновног укључења објекта у ул. Зрењанински пут бб, издатог дана 12.10.2015. године, као и уговору о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем који је тужилац закључио са првотуженим 28.05.2016. године, дакле након искључења тужиоца са система 2015. године, као нов уговор. Тужиоцу је у 2015. године у смислу одредбе чл. 402. став 3. Закона о енергетици из 2014. године престало право на гарантовано снабдевање 01.07.2015. године па је тужилац закључио нов уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем са овде првотуженим, којим је између осталог предвиђено да је купац дужан да измири све обавезе по основу гарантованог снабдевања најкасније до 30.06.2016. године, а у супротном уговор престаје да важи и снабдевач упућује захтев оператору да крајњем купцу обустави испоруку електричне енергије. Имајући у виду да тужилац има закључен уговор о продаји електричне енергије са првотуженим, те да од дана закључења новог уговора није дат налог друготуженог да се тужиоцу као крајњем купцу обустави испорука због неизмирених обавеза из ранијег периода, нејасан је закључак првостепеног суда да се тужилац самовласно прикључио на систем и да је на тај начин неовлашћено користио електричну енергију.

При постојању уговора са снабдевачем, вид неовлашћене потрошње електричне енергије за коју се врши искључење са система не може бити самовласно прикључење на систем јер постоји уговор, дакле, регулисан облигационоправни однос, те нема самовлашћа и неовлашћеног прикључења на систем. Неовлашћена потрошња може постојати и у случају закљученог уговора о продаји електричне енергије, али се у том случају у смислу одредбе чл. 198. Закона о енергетици може огледати у другим видовима манипулације бројилом, а не у самовласном прикључењу. Првостепени суд не даје разлоге о битним чињеницама да ли је тужилац након искључења са система 2015. године поново прикључен на систем, имајући у виду авансни рачун друготуженог за поновно прикључење, закључен уговор о продаји електричне енергије за то мерно место, те допис првотуженог упућен друготуженом да је са тужиоцем постигнут договор у вези са измирењем дуга (због ког је извршено искључење 2015. године) те да се тужилац не искључује са система. Такође је у том смислу првостепени суд пропустио да цени и картицу потрошача за првотуженог, из које произлази да постоји дуговање тужиоца према првотуженом за испоручену електричну енергију само за месец мај 2019. године, за који је рок плаћања 28.06.2019. године (дакле након подношења тужбе). Уговором о снабдевању крајњих купаца у смислу одредбе чл. 187. став 2. Закона о енергетици регулишу се права и обавезе у погледу снаге и количине електричне енергије, права и обавезе снабдевања и крајњег купца, као и начин обрачуна и услови плаћања преузете електричне енергије. Уколико је првотужени испостављао тужиоцу рачуне за електричну енергију онда не може бити речи о самовласном прикључењу на систем, при чему је и у радним налозима друготуженог за 2015. годину за мерно место тужиоца, између осталог по радном

налогу од 03.02.2016. године, констатовано да је плаћен дуг. Имајући наведено у виду, не може се за сада прихватити као правилан закључак првостепеног суда да је тужилац неовлашћено користио електричну енергију на тај начин што је наставио са коришћењем електричне енергије након обуставе исте, самовласним прикључењем на систем, те да је његов тужбени захтев у односу на друготуженог неоснован.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на тај начин што ће дати јасне и довољне разлоге о битним чињеницама од којих зависи основаност тужбеног захтева тужиоца према друготуженом, односно да ли је тужилац након искључења са система 2015. године поново прикључен на систем, да ли је првотужени испостављао тужиоцу рачуне за електричну енергију по уговору о потпуном снабдевању из 2016. године, те да ли је у конкретном случају могла постојати неовлашћена потрошња у виду самовласног прикључења на систем, односно да ли су били испуњени законом предвиђени услови из чл. 204., у вези чл. 198. Закона о енергетици за искључење тужиоца са система на предметном бројилу, након чега ће донети правилну и закониту одлуку.

На основу изнетог одлучено је као у ставу II изреке, применом одредбе чл. 391. став 1. Закона о парничном поступку.

ММТ/ИП/ЖГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Милица Милановић Траиловић, с.р.
За тачност отправка